Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯТ—МОНГОЛОЙ ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Обкомой ба БМАССР-эй Верховно Советэй орган

№ 285 (3285) | 1940 оной декабриин 10, вторник | СЭН 10 МҮНГЭ

Мүнөөдэрэй номерто:

Культурна байгуулалтын түлөө тэмсэлые һуладхажа болохогүй

Үнгэрэгшэ хабар, Баргажанай аймагай, Карл Марксын нэрэмжэтэ, миллионер колхозой колхознигууд болбол хүдөө нютагуудые культурна болбосон болгохо тушаа үнэтэ үүсхэл гаргаһан байха.

Эдэнэй үүсхэлыень манай республикын бүхы колхознигууд һайшаан дэмжээд, колхозойгоо ба сомонойгоо центрнүүдые, өөһэдынгөө гэр байшангуудые культурна болбосон болгохо тухайда шухала уялгануудые абаһан юм. Зэдын, Хорниин, Иволгын, Заиграйн ба бусад аймагуудай түрүү колхозууд культурна хэмжээнүүдые бэелүүлгэдэ шууд оронһон байгаа. Тус асуудал Селенгын аймагай партактивай суглаан дээрэ зүбшэн хэлсэгдэһэн юм.

Энэ хүдэлөөнэй эхилһэнһээ хойшо нилээд ехэ хүдэлмэри бүтээгдөө. Олоншог колхозуудай ба сомонуудай центрнүүдынь шэнэдхэн байгуулагдаба. Колхозно селонуудай танигдашагүй болотороо шэнэдхэгдэн хубилһан тухайда дорэ заагдаһан фактнууд хэлэнэ.

Кабанскын аймагта энэ хабарһаа эхилэн мүнөө хүрэтэр 66 гэр, 32 бани, 42 хашаа шэнээр баригдаба. Арба гаран худаг малтагдаа. Хамта 144 гэр байранууд ба 7 яслинууд засагдажа, культурнаар түхеэрэгдэбэ. Гушаад айлнууд газаагуураа жэмэстэ модо, сад таряа. Турантай тосхондо томоотой больница тогтом шэнээр баригдажа байна.

Хорниин аймагай, Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоздо (Дунда Худан) ба тэрэнэй хуршэ—Кировэй нэрэмжэтэ артельдэ шэнэ клубууд, культурна станууд, хүүгэдэй ясли байгуулагдаа, шэнэ хүүргэ баригдаа.

Зэдэдэ—Жэлтурын, Наринһаа ба Алцагай колхозуудта улицануудынь элдэб модоор ногоорууламба. Эндэхи колхозуудай колхознигуудай шэнэ центрнүүдтэ нүүлгэжэ түбхинүүлгээр бага бэшэ хүдэлмэри хэгдэн байна.

Агаар холын Баунтын аймагташье культурна болбосон хэмжээнүүдые бэелүүлгэ болото дээрэ бэелүүлэгдэнэ. Тэндэ 26 гэр шэнээр баригдаба. Сад тарилга ба хүшан клуб, улаан булангуудые һэргээн заһалга эршэмтэйгээр ябуулагдана.

Энэ асуудал хадаа аймагуудай ажалшадай депутадуудай Советүүдэй II Сессинүүд дээрэ хэлсэгдэжэ, тусхайта хэмжээнүүдые хараалһан тодорхой тогтоолнууд абтаһан юм.

Аймагуудай, сомонуудай Советүүдэй депутадууд болбол II Сессинүүдэй тогтоолнуудые бэелүүлхын түлөө тэмсэжэ. нилээд ехэ хүдэлмэри хээ. Зүгөөр, тэдэ шинидхэбэринүүдэй зарим пунктнуудынь мүнөө хүрэтэр бэелүүлэгдэнгүй саарһан дээрэ үлэжэ байна. Энэ хадаа нютагуудахи зарим Советүүдэй хүтэлбэрилэгшэдынь хүдөөдэ культурые дэлгэрүүлхын түлөө оролдоого гаргадаггүй байһыень гэршэлнэ. Шиидхэбэри гаргаһан аад, тэрэнээ саарһан дээрэ үлөөхэ гэшэ большевистскэ хүдэлмэри бэшэ. харин бюрократическа зүйл болоно.

Зарим колхозууд культурна учреждениинүүдые байгуулһан болобошье, тэдэниие гуримтай байлгаха тухайда анхараа хандуулдаггүй. Зарим нютагта клуб соонь муухай, һалан байдаг. Намар тарил хурдалгын үедэ клуб ба улаан булангуудые ороохо гү, али овощь-картофель хадагалха склад болгодог ушарнууд үсөөнбэшэ үзэгдэнэ. Эдэ дутуугаа заһажа, клубуудые ба улаан булангуудые колхознигуудай дунда культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри ябуулха центр болгохо шухала.

Колхоз бүхэндэ өөрын хэмэл нуур тогтоохо гэһэн, таловска колхознигуудай үүсхэлээр бүхы орон дотор дэлгэрһэн энэ хүдэлөөн манай эндэ тон дутамаг байна. Артель бүхэн энэ 1940 онойгоо хүдэлмэриин дүнгые буридхэн, шэнэ жэлэйгээ түсэб зохёоходоо культурна хэмжээнүүдые бэелүүлхые үргэнөөр хараалха. тиихэдээ хэмэл нуур тогтоохо тухайда һанаалаа табиха ушартай.

Колхозно селогой культурын түлөө тэмсэхэһыень бүхы Бурят-Монголой колхозуудай комсомолецүүдые ба залуушуудые урьалһан, Зэдын аймагай, Гэзэгтын сомоной, Кировэй нэрэмжэтэ колхозой комсомолецүүдэй бэшэгынь «Бурят-Монгольский Комсомолец» газетэдэ тунхагладаба. Тэдэнэй эрхим үүсхэлые һайшааһан тогтоол соогоо, ВЛКСМ-эй Обкомой Бюро болбол тус асуудалые зүбшэн хэлсэхыень ба бодото уялгануудые абажа бэелүүлхыень хүдөө нютагай комсомольско организацинуудые уялгаба. Колхозуудай залуушууд болбол культурна, болбосон бандалай түлөө тэмсэжэ бүгэдөөрөө оролсон, энэ шухала зорилгые шууд гүйсэдхэхэ уялгатай.

Зүгөөр. культурна байгуулалтын түлөө тэмсэлые кампанишалан, нэгэн үедэ шангадхаад, нөгөө үедэ мартадаг заншалые усадхаха хэрэгтэй. Колхоздоо стахановскаар ажаллаха ба культурнаар ажаһууха єһотойбди. Тиимэһээ, культурна гэгээрэлэй хүдэлмэриие саг үргэлжэ. сусаршагүйгөөр ябуулха шухала.

Ефремовскэ звеногой жэлэй хүдэлмэриин дүн

Кабанскын аймагай, Хандалиин сомоной. Пушкинай нэрэмжэтэ колхозой № 1 бригадын дэргэдэ 1940 оной намар 9 хүнэй хабаадалгатай ефремовскэ звено (звеноводынь Трифон Семенович Буянов) эмхидхэгдэһэн юм.

Колхозой правлени энэ звенодо 105 гектар газар таһалжа үгэһэн байгаа.

Звеногойхид хадаа ямар аргаар, хайшан гэжэ үндэр ургаса хурааха тухайда хүдэлмэриингөө план зохёогоо. һүүлээрнь агрохэмжээнүүдые бэелүүлжэ эхилээ. Эндэ, 31 гектар полидээрэ 1 метрһээ 1,5 хүрэтэр зузаан тэбхэр-тэбхэр саһануудые зөөжэ тараагаа. Тиигээд, мүн апрель һарада тарилтынгаа газар дээрэ дахяад саһа ба мүльһэ зөөһэн байна. Хабарай хүдэлмэриин эхилжэ байхада 33 гектар газар бороноһолгоо.

Звено болбол 2 гектар участогһаа рекордно ургаса хураахын тулада, үрэһынь гараар түүжэ илгаһан, яровизацилаһан ба хэрэглэжэ хахалагдаһан байна. Хахалхынгаа урда тээ нэгэ гектар газарта 50 тонно шэбхэ тараагаа һэн. Майн 20-до тарилга дээрээ удобрени тараһан ба боронойлго хэдээ. Гектар бүхэндэ 3 центнер үнһэ адхаһан ба һүүлээрнь шэбхын шүүһэнөөр уһалһан байна. Гадна, 10 ведрогой бочкотой шэбхын шүүһэндэ 16 килограмм шубуунай аргал, гектарай 100 килограмм багсаалтайгаар аммониин сульфат холигдоһон байна.

Нүхэр Буяновай звено болбол үлэгшэ тарилга дээрэшье рекордно участогоа элдүүрилһэн шэнгээр агротехникэ бэелүүлээ.

Эдэ бүхы хүдэлмэриингөө ашаар тус звено үндэр ургаса хураажа. Хоёр гектар рекордно участогһаа гектар бүриин 33 центнер пшеницэ абаба. 40 га пшеницын тарилгаһаа гектар бүриин 25 центнер ба 20 га овесой тарилгаһаа, гектар бүриин 35 центнер хураагаба. Ефремовскэ звено болбол 62 га газарһаа хамта 1766 центнер ургаса хураажа гү, али дунда жэшээгээр гектар бүриин 28.48 центнер ургаса хурааба.

Тиихэдэнь, энэ колхозой полевой бригада болбол—дунда жэшээгээр гектар бүриһөө 16.9 центнер ургаса хураагаа. Нүхэр Буяновай звено хадаа колхоздоо 711 центнер эрхим шапартай ороохо үгэбэ.

Пушкинай нэрэмжэтэ артель болбол ирээдүй оной тарилгаһаа гектар бүриин 19 центнер абаха плантай аад, 28,48 центнер ба пшеницээр га бүриһөө 25,38 цент. ургаса абаба.

Г. БАЖАНОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Венгерскэ хүдэлмэришэдэй хүдэлөөнэй гайхамшагта дээтэль — Матиас Ракоши.

Матиас Ракоши 15 жэл түрмэдэ байһанаа, СССР-эй ба Венгерска правительство хоёрой хоорондо болоһон хэлсэлгын результадта сүлөөлэгдэжэ, мүнөө СССР-тэ ерэһэн байна. (ТАСС-ын фото).

Сталинска Конституциин үдэрые һайнүдэрлэлгэ

МИНСК. Сталинска Конституциин дүрбөн жэлэй ойе советскэ Белоруссиин ажалшад баяртайгаар һайрлаба.

Минскдэ ажалшадай депутаднарай районно Советүүдэй баярай сессинүүд болоо. Тугуудаар, лезунгнуудаар ба транспарантнуудаар городоо гоёогоо. Үдэшэнь хүн зоноор дүүрэн Арадай творчествын байшангай зал дотор партийна, советскэ, профсоюзна ба нийтын организацинуудай түлөөлэгшэнэрэй баярай заседани болобо. Суглаанда хабаадагшад хадаа нүхэд Сталин ба Молотовто эльгээһэн баярай телеграммые тон ехэ дэбжэлтээр баталһан байна.

Тэрэнэйлэн Бүхэрэдай һайнүдэрлэлгэ зорюулһан баярай суглаанууд Могилевта, Бобруйскада ба республикын бусад городуудта болобо.

• • •

КАУНАС. Сталинска Конституциин үдэрые Каунас хадаа һайнүдэрлэлгын шэмэгээр угтаба. Энэ үдэрые угтан, бүхы город ягаан улаан тугаар бүрхөөгдэбэ. Магазинуудайнь витринэ дээрэ—Ленин ба Сталинай портредүүд, Сталинска Конституциин статьянууд харагдана.

Конституциин үдэртэ зорюулагдаһан баярай заседани гүрэнэй театр соо болобо.

• • •

РИГА. Бүри декабриин 4-нэй үдэшэһөө эхилэн, городой предприятинуудта ба клубуудта хэдэн арбаад мянган хүнүүд сугларжа, һайнүдэрлэлгын баяр хүгжөөбэ. Металлистнуудай вечер дээрэ «ВЭФ» заводой хүдэлмэришэн нүх. Штейнфилд ехэ һонирхолтой элидхэл хэбэ. Тэрэ хадаа 4 жэлэй саана Конституциин проект тухай нүх. Сталинай историческа элидхэлые заводой хүдэлмэришэдэй легальна бэшэ кружок радиогоор соносоһоной тухайда суглаагшадта хөөрэжэ үгэбэ.

Ригын спортын байшанда партийна, комсомольско ба профсоюзна активуудай суглаан болохо, Сталинска Конституци тухайда элидхэл сонособо.

(ТАСС), декабриин 5.

Модо отологшод аа, социалистическэ соревнованида оролсогты!

Ой модоной промышленностиин бүхы хүдэлмэришэдтэ, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдтэ ба албахаагшадта, Хандагатайн мехлеспунктын хүдэлмэришэдэй ба инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй хандалга.

Манай эхэ ороной ажалшад болбол 22 хоногой үнгэрхэдэ, промышленностиин бүхы һалбаринуудай предприятинуудай хүдэлмэриин дүн гаргаха ба Ленин-Сталинай агуу партиин үхэлбэри доро ябажа Сталинска Гурбадугаар Табанжэлэй гурбадахи жэлэй торно дотор түйлаһан өөһэдынгөө шэнэ илалтануудые буридхэн харахань.

Хэдэн мянгаад предприятинууд болбол үшөө Агуу Октябриин социалистическэ революциин 23-дахи ойн үдэрэй урда тээ жэлэйгээ даабарине дүүргэһэн ба гаргажа байһан продукциингаа өөрынь үнэ доошолуулха хэрэгтэ ехэнүүд амжалтануудые түйлаба. Харин. БМАССР-эй ой модоной промышленностиин предприятинууд дээрэ тон ондоо байна. Эдэ предприятинуудай олонхинь жэлэй жэлдэ үйлэдбэринэгөө программые хүсэдөөр дүүргэнэгүй. гаргажа байһан продукциингаа өөрынь үнэые доошолуулхын түлөө тэмсэлые һулаар ябуулна. Иимэнүүд предприятинуудай тоодо манай Хандагатайн мехлеспунктшье хабаадана. Бидэнэр 9 һара соо хүдэлмэрилээд байхадаа, орондоо 45 мянган кубометр модо тутуу үгэһэн байнабди.

Бидэнэр болбол 1940 оной IV кварталай программые дүүргэлгын дүнгые суглаануудай дээрэ зүбшэн хэлсэһэн ба өөһэдынгөө хүсэе, зөөриие буридхэжэ үзөөд, хэрбээ бүгэдөөрөө манай үйлэдбэриин эрхим стахановецуудтал адляар хүдэлмэрилбэл, жэлэйгээ планиие дүүргэжэ шадаха байнабди гэһэн бэшдэ хүрөөбди. Опыдынь халан абамаар тиимэ стахановецууд манайда олон. Тэдэнэй дунда: планай 6һоор 120 кубометр ороно, үдэртөө 270-һаа 330 кубометр хүрэтэр модо зөөдэг, электро хюрөөгэй моторист нүх. Федор Иванов: 1931 онһоо хойшо модо отолого дээрэ саг үргэлжэ хүдэлмэрилжэ байдаг. үдэрэйгөө нормые 120-һоо 150 проц. хүрэтэр дүүргэдэг эхэнэрнүүд Алексеева ба Овчинникова гэгшэд; октябрь һара дотор 64 норм дүүргэһэн. модо зөөгшэ нүх. Бирюков; үдэрэйгөө нормые 213 проц. дүүргэдэг—модо зөөгшэ нүх. Константин Зубакин; октябрь соо 55 нормо үгэһэн Андрей Митин: нормоёо үдэр бүри үлүүгээр дүүргэдэг Нимаев Дамба. Соскин гэгшэд байна. Ажалай үндэр бүтээсэ түйлаһан 72 стахановецууд манайда бии.

IV кварталайгаа программые дүүргэлгые хангахын тулада ба хожомдогшодой ажалай бүтээсые түрүүшүүлэй хэмжээндэ хүрэтэр үргэхын тулада. бидэнэр болбол бригада. звено, цех ба участок бүхэндэ тодорхой хэмжээнүүдые зохёоһон байнабди. Эгээн шухалань гэхэдэ—бүхы хүдэлмэришэдые, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдые ба алба хаагшадые социалистическэ мурысөөндэ хандуулха ябадал болоно.

Социалистическэ соревнованиие үргэнөөр дэлгэрүүлхэ зууреа, бидэнэр иимэнүүд зорилгонуудые урдаа табинабди:

1. Декабриин 27 хүрэтэр 60 мянган кубометр модо бэлэдхэжэ, энээнэй тулада модо отологшодой тооe 150 хүн хүрэтэр нэмээхэ ба хүдэлмэришэн бүриин үдэр бүхэнэй бүтээсые 9 кубометрһээ доошо бэшэ болгохо.

2. Үдэрбүри 4 электрохюрөөгэй таһалалгүй хүдэлмэриие хангаха ба хюрөө бүхэнөөр үдэртэ 150 кубометрһээ бага бэшые тайраха.

3. Машинануудай хүсөөр 40 мянган кубометр модо зөөхэ. Модо шаралтын планай дүүргэлтые хангахын зорилгоор, өөрын ашаанай хүсөөр 800 кубометр, сезонно хүдэлмэрилэгшэдэй хүсөөр—300 кубометр хүрэтэр ба трактораар—400 кубометр модые үдэрбүри харгыда дүтэлүүлжэ зөөхэ.

4. Түмэр замуудые шпалаар хангалга имагта шухала хэрэг байһыень хараада абан, шпал хюрөөдэлгөө жэлэйгээ планиие декабриин 27 хүрэтэр дүүргэхэ уялга абабабди.

5. Модо бэлэдхэхэдээ, хэрэгсээлэй һайн модоной гарасые планһаань 5 процент дээшэлүүлхэ ба шпал хюрөөдэлгэдэ техническэ талаар голодһо гаргалгые бүрин зайсуулха.

6. Бүтөөн гаргадаг продукциингаа өөрынь үнэые 2 процентээр доошонь оруулха ба механизмнуудые таһалдалгүй хүдэлгэжэ, бүтээсые дээшэлүүлэн, захиргаанай-ажахын гаргашые хорооҗо, 500 мянган тухэригһөө бага бэшээр гүрэндэ экономи түйлаха.

Эдэ уялгануудые өөһэдтөө абаад, бидэнэр болбол 1940 оной IV кварталай үйлэдбэриин программые болзорһоонь урид ба һайн шанартайгаар дүүргэхын түлөө. бүтөөн гаргадаг продукциингаа өөрынь үнэые доошонь оруулхын түлөө социалистическэ соревнованида эмхидхэхые уриалан, ой модоной промышленностиин хүдэлмэридэ ажаллагша бүхы хүдэлмэришэдые, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдые хандана.

Чулуутайн леспромхозой коллективые социалистическэ соревнованида уринабди.

Хандалгада гар табигшад:
Ф. СИМОНОВ, Ф. ИВАНОВ, БУРАХОВ, ОВЧИННИКОВА, БУТКОВ ба бусад.

ҺҮҮЛЭЙ МЭДЭЭСЭЛ

Германо-румынска ажахын хэлсээ баталалга

БЕРЛИН. (ТАСС). Германиин информационно бюрогой мэдээсэлһэй ёһоор һүүлэй неделинүүдэй торшо дотор Берлиин дээрэ германо-румынска ажахын хэлсээ ябуулагдаһан ба декабриин 4-дэ ажахын хэдэн хэлсээнүүд баталагдаһан байна.

Баталагдаһан хэлсээнүүдэй гол шухала зүйлынь хадаа Румыниин 10 жэлэй планиие бэелүүлхэ ябадалда германо-румынска эбтэ харилсаанууд тухай протокол болоно.

Энэ хэлсээнэй ёһоор Румыни болбол өөрынгөө хүдөөажахын ба промышленностиин продукцинуудые зохистой дунда сэнгээр Германиин рынок дээрэ хүдалдахые бээ уялгана.

Мүн Германи болбол Румыниин ажахын элдэб һалбаринуудта өөрынгөө капиталые оруулха ба Румынида удаан болзорой кредит үгөхэ, мүн элдэб машинануудые табиха байна.

Англиин армида таталгаһаа сүлөөлэгдэһэн хүнүүдэй наһанай цензые дээшэлүүлгэ

ЛОНДОН, декабриин 7. (ТАСС). Ажалай ба национальна албанай министерство болбол сэрэгэй уялгата албанда таталга хабаадагагүй нюурнуудай наһанай цензые 30 наһан хүрэтэр дээшэлүүлхэ тухай захирпалта гаргаһан байна. Энэ захирпалта болбол шулуун нүүрһэнэй 150 һаа дээшэ районуудаар тараха ба 250-300 мянган хүнүүдтэ, илангаа шахтын хүдэлмэришэдтэ хабаадаха байна.

Сэрэгэй алба хахын тулада. хүдэлмэриһөө сүлөөлэгдэжэ болоомор, 30 наһанһаа доошо хүнүүдые шэлэн абаха тухай трибунал шулуун нүүрһэнэй районуудаар эмхидхэгдэнэ.

Телекиин үгэ

БУДАПЕШТ, декабриин 7. (ТАСС). Венгриин парламентын һүүлшын заседани дээрэ премьер-министр Телеки гэгшэ ехэхэн үгэ хэлэхэ зууреа, Румыниин ревизионистскэ эрмэлзэлгэ тухайда тусгаар тогтожо хэлэһэн байна. Телеки болбол Румыниин политическэ ажалһарһагшадай мэдүүлгэнүүдые эсэргүүсэн арсаһан ба тэдэнэрые Венгриин арбитражын шиидхэбэринүүдые эбдэхэдэ зэмэлээ.

«Энээниие бидэнэр хадаа,—гэжэ Телеки хэлэнэ,—намдуугаар болбошье, тон лэ эридээр хэлэнэбди. Ушарынь, Румынидахи дотоодын үршэлтэ байдалые Венгридэ зэбгүйхэл үүсхэлгээр зайлуулха байдалда бидэнэр ябашье тэсэхэгүй байнабди».

Венгриин хэблэл болбол Телекиин үгые үргэнөөр толилно. «Уй мадьяршаг» гэжэ газетэ болбол тэрэнииень Румыниин адрес оруу хэгдэһэн уридшалгын һануулга гээшэ гэжэ нэрэлбэ.

Партийна ажабайдал

ПАРТИИН ЗАКАМЕНАЙ АЙКОМОЙ ПЛЕНУМ

Эхин парторганизацинуудай секретарьнуудай ба аймагай партийна активай хабаадалгатайгаар, ВКП(б)-гэй Закаменай Айкомой IV пленум болоо. Партийна пропагандын хүдэлмэри аймаг дотор ямараар ябуулагдажа байһан тухайда ВКП(б)-гэй Айкомой секретарь нүх. Новолоцкын элидхэл сонособо.

Элидхэгшэ ба үгэ хэлэгшэд болбол партийна организацинуудай хүдэлмэридэхи һайн талые ба дутуунуудые тодорхойлон хэлэхэ зуураа, «ВКП(б)-гэй историин хуряангы курсые» үзэлгэ үшөө хашалтагүйгөөр табигдаанхай байһание тэмдэглэбэд. Зарим эхин парторганизацинуудай секретарьнууд хадаа партийна пропагандые хүтэлбэрилхэһөө байтагай. харин өөһэдөө тэрээниие муугаар үзэдэг байна. Тэдэнэй тоодо: энээнэй урда тээ ВЛКСМ-эй Айкомой секретарь байһан ба мүнөө райпотребсоюзай дэргэдэхи парторганизациин секретарь нүх. Дугарова оролсоно. Тэрэшэлэн. газарай таһагые даагша нүх. Бабуев ба бусад хэдэн нүхэд өөһэдынгоо идейно-политическэ хүмүүжэл дээшэлүүлхые оролдодоггүй байха юм.

Пленум болбол пропаганда ба агитациин хүдэлмэридэхи дутуунуудые усадхахын зорилгоор, ойрын үдэрнүүдтэ бэелүүлэгдэхэ хэмжээябуулганууды харааһан, тодорхой тогтоол абаба.

В. ГАРМАЕВ.

Агитационно хүдэлмэри мартагданхай

Утаата Далахайн сомоной (Закаменай аймаг) «Улаан Далахай» колхоз дээрэ хэдэн агитаторнууд байбашье, агитационно-ниитын хүдэлмэри огто ябуулагданагүй. Агитаторнууд нүхэд Б. Дылгыров. Б. Дамдинов, Н. Намсараев, Ц. Ж. Тарбаева ба бусад болбол үүргэеэ мэдэнгүй, ямар хүдэлмэри яажа ябуулхаяа ойлгоногүй гээшэ гү? Үгы. Эдэнэр болбол колхознитуудай дунда газетэ уншалга эмхидхэжэ ядаагүй, мүн колхознигуудые манай оронои дотоодын ба гадаадын байдалнуудтай, уласхоорондын байдалтай танилсуулжа байха дүүрэн аргатай байгаа. Тиин. агитаторнуудта туһаламжа хүргэхэ, хүтэлбэрилхэ ба тэдэнэрые хүдэлмэридэнь шууд хандуулха тухай хэншье һаналаа табинагүй. Энэ хадаа тус сомоной агитколлективые хүтэлбэрилэгшэ нүхэр Ашитуевта илангаяа хабаадаха байна. Гадна, тус колхозой правлени болбол колхознигуудай захиһан газетэнүүдые эзэдтэнь хүргэдэггүй байха юм.

Ажалшадые хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ агитационно-ниитын хүдэлмэриин удхашанар тон ехэ. Энэ хүдэлмэриие ажахын алибүхы хүдэлмэринүүдтэй зохилдуулан ябуулха ушартай ба аймагай, сомоной. колхозой хүтэлбэрилэгшэд энэ хэрэгтэ онсо анхарал табиха уялгатай.

Колхозник.

Кадрнуудые бэлэдхэхэ

Паровозо-Вагонно заводой партийна комитет болбол заводто бурят кадрнуудые олошоруулха ба шадабари мэргэжэлээ дээшэлүүлхэ ябадалдань тэдэнэртэ туһалха тухай ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой тогтоолтой тааралдуулан. 1940 оной августын 9-дэ гаргаһан тогтоолойгоо хэр-зэргэ бэелүүлэгдэжэ байһыень шалгажа байна.

Паровоз хабсаралгын цех—завод соотоо эгээн томо ба түрүү юм. Эндэ хэдэн арбаад хүдэлмэришэд тоологдодог болобошье, бурядууд үсөөн. Партийна эхин организаци хадаа бурят хүдэлмэришэдэй дунда болбосорол хүмүүжүүлгын хүдэлмэри бирадайгаар ябуулжа шадаагүй. Парторганизацидань нэгэшье бурят коммунист үгы.

Тус цехэй хоёрдохи пролетто дүрбэн бурядууд хүдэлмэрилдэг аад, һүүлэй үедэ заводһоо гаража ошохо һаналтай гэжэ элирээ. Шалтагаанииинь юуб гэхэдэ, тэдэнэрэй ургалтада ба мэргэжэлээ дээшэлүүлхэ хэрэгтэнь зохистой услови дутамаг байгаа.

Паровоз хабсаралгын цехэй парторганизаци болбол бурят кадрнуудые олошоруулха ба шадабари мэргэжэлээ дээшэлүүлхэ ябадалдань тэдэнэртэ туһалха тухайда ВКП(б)-гэй Б.-М. Обкомой ба заводойгоо парткомой тогтоолнуудые бэелүүлхын түлөө шиидхэхы хэмжээ абахыень эригдэнэ.

Г. Б.

Марксизм-ленинизмын курс

ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомоор эмхидхэгдэн, марксизм-ленинизмые шудалха курс нээгдэбэ. Декабриин 6-да түрүүшынь заняти болоо. Эндэ партийна, комсомольско. советскэ ба ажахын хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд һуранад.

Спортын һургуули

Һаяхан, БМАССР-эй физкультура ба спортын комитедээр „Динамын" клубай дэргэдэ хүүгэдэй спортивна һургуули нээгдэбэ. Энээндэ городой һургуулинуудай эрхим физкультурнигууд хабаадана.

Энэ һургуули хадаа физкультура заадаг багшанарта туһала шадые бэлэдхэхэ юм. Һургуули болбол гимнастическа ба санын таһагтай.

ҮРГЭЛЖЭДӨӨ ГРАМОТНА БОЛОХЫН ТҮЛӨӨ

Бичурын аймагай, Гушадай сомон доторхи колхозуудта үзэг бэшэг мэдэхэгүй ябадалые усадхаха хүдэлмэри хүсэд һайнаар табигдаагүй байһаар. Мүнөө сомон доторонь үзэг бэшэг мэдэхэгүй 20 шахуу хүнүүд тоологдоно.

Теэд. хэды иимэ байбашье һаань сомоной соведэй хүтэлбэрилэгшэд, зарим культармеецүүд. наһатанай һургуулиин багшанар энэ хүдэлмэриие һайжаруулжа сомон дотороо үргэлжэдөө грамотна болохые хүсэнэгүй.

Д. БИЧУРСКИЙ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Хоринн аймагай малажалай түрүүшүүд. Һуунад: (Зүүн гарһаа): Намсараева — «Комсомол» колхозой түрүүлэгшын орологшо, Мясникова — «Заветы Ильича» колхозой түрүүлэгшын орологшо, Дарижапов— участково зоотехник; байгшад: Бимбаев—Ленинэй нэрэмжэтэ колхозһоо, Бальжирова — Молотовай нэрэмжэтэ колхозһоо. О. Цыбиковай фото.

Бичурынхидай уялганууд

Энэ оной ноябриин 28-да Бичурын аймагай центр дээрэ политико-гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй суглаан болобо. Эндэ колхозно клубуудые, улаан булангуудые, уншалгын байшангуудые даагшад. аймсоведэй ба сомсоведүүдэй дэргэдэхи сагүргэлжын культурна комиссиин членүүд-депутадууд ба аймагай учреждени, предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд хабаадаба.

Эдэнэр болбол аймаг доторхи политико-гэгээрэлэй зарим учреждениnүүд хүдэлмэреэ хүсэд һайжаруулаагүй. колхозно клубууд. уншалгын байшангууд болбол хүдөөгэй залуушуулhaa сагүргэлжын актив байгуулаагүй гэжэ тэмдэглэбэ.

Суглаанда хабаадагшад хадаа нютагуудаи политико-гэгээрэлэй учреждениnүүдые культурна болбосон болгохо. культурна хэрэгсэлнүүдээр хангаха. элдэб темэнүүд дээрэ һара бүри 40 лекци уншаха, 1941 оной март һара хүрэтэр район доторхи ажалшадаа бүгэдынь грамотна болгохо, улаан булангуудай. клубуудай, уншалгын байшангуудай дэргэдэ уранһайханай кружогуудые ба колхозно уранзурагшадай зурагуудай выставкэ эмхидхэхэ, ерэхэ хабарай тарилгын үедэ полевой бригаданууд дээрэ уранһайханай номернуудые харуулха. политико-гэгээрэлэй учреждениnүүдэй хүдэлмэрилэгшэд бүхэн өөһэд хоорондоо социалистическэ соревновани үргэнөөр дэлгэрүүлхэ ба бусад олон уялгануудые абажа, республика доторхи политгэгээрэлэй учреждениnүүдэй хүдэлмэрилэгшэдые уряалба.

И. БАЖЕНОВ.

Болбосон байдалтай болгохо

Манай республикын түрүү колхозууд болбол колхозно центрнүүдээ культурна болбосон болгохо хэрэгтэ ехэхэн анхарал хандуулhанайтаа ашаар пилээд амжалтануудые түйлаба.

Зүгөөр, зарим колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд энэ хэрэгые хэрэгсээгээгүй ябадалнуудые гаргана. Жэшээлхэдэ, Зэдын аймагай, Дээдэ-Торын сомоной «Ким» колхоз болбол ниитын бани барижа эхилһээр 6 һара болобошье, тэрэнээ мүнөө хүрэтэр дүүргээгүй байһаар. Колхоздонь хабаатай нэгэ улаан булан бии аад, хүнэй гэр байра болгодошоо. Тиимэһээ. колхозойнь залуушууд культурнаар амарха газаргүй байна. Мүн зарим колхознигуудай гэр доторнь культурна бэшэ байна.

Гадна, тус колхоздо үзэг бэшэг мэдэхэгүй ябадалые усадхаха хүдэлмэри муугаар ябуулагдана. Эндэ үзэг бэшэг мэдэхэгүйшүүд ба бага мэдэгшэд хамта 70 хүн тоологдоно. Теэд, эдэнэй миил 30-нь наһатанай һургуулида хабаададаг байха юм.

Колхозоо культурна болбосон ба колхознигуудаа грамотна болгохын түлөө дурсагдагша колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Буянтуев оролдохо уялгатай.

Г. ШАГДАРОН.

Уулзалга

Хүсэн түгэлдэр эхэ ороноо хамгаалалгада гайхамшагта баатаршалта ба героизм гаргаһан дүлэтэ патриот, орденто нүхэр Яковлев болбол Наринай эхин һургуулиин һурагшадтай уулзаба. Тус уулзалгань тон хүхюунээр үнгэргэгдөө.

Нүхэр Яковлев болбол тодхорто сагаан финнүүдтэй тулалдаанай үедэ героическа Улаан Армиин хэһэн габьяата ябуулганууд тухай дэлгэрэнгыгээр ба һонирхолтойгоор хөөрэбэ.

Һурагшад хадаа, нүхэр Яковлевай хөөрөөе анхаралтайгаар сонособо. Пионернүүд—отличнигууд бултадаа 1940-41 оной һуралсалай жэлдэ эрхим амжалтануудые түйлахабди гэжэ Яковлевые найдуулаа.

Ц. ДАМ.

Пайн книжкэнүүдэй һэлгэлгые шамдуулха

1940 оной июнь һараһаа пайн книжкэнүүдые һэлгэлгэ эхилһэн юм. Гүрэнэй удхашанартай энэ хэмжээябуулга хадаа пайщигуудай ниитэ тоо һонородхохоһоо гадна, пайщигуудай тоое олошоруулха, пайн түлбэри суглуулгые гүримшүүлхэ байна.

Зүгөөр, энэ хэрэг тон мууса бэелүүлэгдэнэ. Яруунын райпотребсоюз (түрүүлэгшэнь нүхэр Банзаров) болбол пайн книжкэнүүдые һэлгэлгы һайнаар үнгэргэжэ байбашье, шэнэ пайщигуудые хабаадуулха тухай оролдоногүй. Аяар 8650 пайщигуудай книжкэнүүд Бичурын райпотребсоюзда (түрүүлэгшэнь нүх. Коробенков) һэлгэгдээгүй байһаар. Түнхэнэй райпотребсоюз (түрүүлэгшэнь нүх. Домышев) оройдоо 1910 пайщигуудай (хамта 7953) книжкэнүүдые һэлгээд байна.

Пайн книжкэнүүдые һэлгэлгэ хадаа потре кооперацинуудай хүдэлмэриин шалгалта боложо, дутуу дунда зүйнүүдые сельпонуудта элирүүлбэ. Жэшээнь, Хоринн аймагай, Красно-Партизанска ба Дээдэ-Худанай сельпонууд болбол эд бараануудые үгэхэдөө, пайн книжкэнүүд дээрэ тэмдэглэдэг байба. Энэ хадаа Центросоюзай заабариин ёһоор эрид хоригдоно.

Нютагай партийна ба советскэ организацинууд пайн книжкэнүүдые һэлгэхэ хэрэгтэ шухала анхарал хандуулдаггүй байна.

Ехэ удхашанартай энэ хэмжээябуулга декабрь соо дүүргэгдэхэ ёһотой. Үлэһэн саг соо пайн книжкэнүүдые һэлгэжэ дүүргэхэ хэрэгтэ ажалшадые активнаар хандуулха хэрэгтэй.

Д. Калмыков.

Шэнэ номууд

БМАССР-эй гүрэнэй хэблэл болбол энэ оной ноябрь һара соо бурят ба ород хэлэн дээрэ хэдэн олон номуудые хэблэн гаргаба. Тэдэнэй тоодо: ВКП(б)-гэй историин хуряангы курс (шэнэ алфавит дээрэ), «Ленин—агууехэ үүсхэгшэ» (ород хэлэн дээрэ), С. Дунаевай «Минии эхэ ороной хабар» гэжэ шүлэг. А. Шадаевай ба Г. Цыденжаповай «Баир» зүжэг, А. С. Пушкинай «Капитанай басаган» (оршуулга), Н. Островскын «Шуурган соогуур түрэгшэд» (Б. Абидуевай оршуулга) ба бусад.

Мүн һаядаа Н. Островскын «Булад яажа хатуужааб» (Б. Абидуевай оршуулга) гэжэ романай нэгэдэхи ба хоёрдохи том. Смирновай «Серго». Хоца Намсараевай «Цыремпил» (шэнэ алфавит дээрэ), № 2, 3 литературна сборник ба бусад гаргагдахаяа байна.

Заһабари

Манай газетын 284-дэхи номерто. «Марксизм-ленинизм ба шажан» гэһэн статья соо, 3-дахи колонкодо доороһоо 5-дахи мүртэ алдуутайгаар бэшэгдэһэниие «харин энээгээрээ дарлагдагшадые...» гэжэ заһабарилан уншаха хэрэгтэй.

Редакци.

Харюусалгата редактор Р. БИМБАЕВ.

Бессараби

(Справка).

1918 ондо, Румыниин боярнууд болбол һая тогтоод байһан советскэ республикын хүсэшадалайнь бага байһые һамбаашалан. Бессарабиие буляажа абаһан байгаа.

Хорин хоёр жэл соо Румыниин оккупантнуудай һабар соо бажуугдаһанайгаа эсэстэ, Бессарабиин экономиконь уруугаа унажа, зонойнь ажаһуудал муудан. үгырһэн байна.

Бессараби болбол хүдөөажахые эрхилдэг нютаг юм, тэндэ бүхы зоной 88 процентнь хүдөөажахыда хүдэлмэрилнэ. 1914 оной дайн байлдаанай урда тээ Бессарабиин орооһото культурануудай хэмжээнь 2354 мянган га байба, тиихэдэ нэгэ жэлэй ургасаһаа хуряажа абадаг тариянь дунда жэшээгээр 1967 мянган тонно болодог бэлэй, зүгөөр. энэ орооһонойгоо хахадыень хариин гүрэнүүдтэ худалдадаг һэн. Архи нэрэлгэ ехээр дэлгэрэнхэй байгаа; Россидахи архиин заводуудай гаргадаг продукциин 50 процентнь болодог һэн.

Һүүлэй жэлнүүд соо тарианай ургаса суглуулгань дайнай урда тээхи хэмжээдээ арай гэжэ хүрөөд. архи нэрэлгын продукцинь хороо.

1910 оной мэдээгээр Бессарабиин промышленностьда 8612 хүн хүдэлмэрилжэ байба. Румыниин официальна тоо бүридхэлэй ёһоор 1937 ондо Бессарабидахи промышленностьда орой хамта 4127 хүдэлмэришэд ба служащинар ажаллажа байба.

Хамта 549511 тариашан айлнуудһаа 91,8 процентнь 1-һээ 10 га хүрэтэр газар эдлүүритэй байгаа, тэдэнэр хадаа Бессарабидахи эдлүүриин газарай оройдоо 60 процентыень эдлэжэ байба, харин тариашан айлнуудай миил 8,2 процентнь бүхы газарай 40 процентынь (нэжээд бүриин 10 ба дээшэ га) эдлэжэ байһан юм.

Румыниин официальна тоо бүридхэлэй ёһоор. Бессарабиин ехэ наһатай зонойнь 62 проц. үзэгбэшэг мэдэхэгүй байгаа.

Румыниин оккупантнууд болбол Бессарабиин зониие румынижаруулха гэһэн зэрлиг аашa гаргаһан байгаа. 1938 ондо королиин туһалагша генерал Чиуперка гэгшэ олоной газарта ородоор хэлэхые хориһон приказ гаргааһэн: ород хэлэн хадаа «Румынска нацые доромжолһон. гүрэнэй гэмтэ хэрэг» гэжэ харагдадаг байһан юм. Тэрэ приказые эбдэһэнэй түлөө 20 мянган лей хүрэтэр яла тохохо гү, али нэгэ һараһаа хоёр жэл хүрэтэр түрмэдэ хааха гэһэн байгаа.

Советскэ правительство болбол Румынска оккупациин эхилхэһээ хойшо Румыниин аашыень буруушаан, тэрээниие тон харша акт гэжэ хаодаг байба. Советскэ Союз болбол Румынитай хэлсэһэн бүхы официальна хэлэлгэнүүдэй (1921 ондо—Варшавада, 1923 ондо—Одессэдэ, 1924 ондо—Венэдэ гэхэ мэтэ) болоходо. тэрэ лэ позициия ябуулһан байха юм.

Мэнэ һаяхан 1940 оной мартын 29-дэ, ССР Союзай Верховно Соведэй VI Сесси дээрэ хэлэһэн доклад соогоо нүхэр Молотов болбол СССР ба Румыниин хоорондо шиидхэгдээдүй, арсаатай асуудал—Бессараби тухай асуудал бии байна. тиин. Бессарабиие Румыниин буляажа абалгые Советскэ Союз хэзээшье мэдэрээгүй ба мэдэрэнэшьегүй гэжэ хэлээ һэн.

Социализмын агууехэ орон болбол бессарабска арадые Румыниин сатрапуудай дарлалтаһаа сүлөөлөөд, советскэ ороной бүхы арадуудтай хамта ахадүүгэй хани барисаатайгаар һалбаран хүгжэхэ ба ургаха үргэн замые тэдэнэй урда нээжэ үгэбэ. Бессарабиин ажалшад юун тухай һанажа ябаһан тэрэнь, бессарабска арадай эрхим хүбүүдынь юунэй түлөө ами наһаяа үгэһэн тэрэнь. агууехэ Советскэ Союзай туһаламжаар бодото хэрэг дээрэ хүсэлдүүлэгдээ.

Бессараби хадаа 45638 квадратна километр газартай ба 3.110 мянган хүн зонтой байна (энэнь 1938 оной январиин 1-нэй тоо бүридхэлөөр абтаба). 1897 ондо болоһон, хүн зоной бэшэлгын ёһоор Бессарабиин национальна составынь иимэ: украинецууд, молдаванууд ба ородуудынь—75,5 процент, еврейнүүд—11,8 проц., бусад зониинь (болгарнууд ба бусад) — 12,7 проц. байгаа.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ Каландарашвили, 19. Телефоны: отв. редактора—3-23; секретариата—3-44; отделов партийной жизни, агитации и пропаганды—7-55 (2 зв.); экономического отдела—7-55; отдела писем—5-07; дежурного по редакции—5-07. Н-4127 Типография НКМП БМАССР.